

चामे गाउँपालिका
आर्थिक वर्ष २०७४ / ७५ को नीति,
बजेट तथा कार्यक्रम

गाउँसभाबाट मिति २०७४ असार ३०

चामे गाउँपालिका

चामे, मनाङ

४ नं. प्रदेश, नेपाल

२०७४

खण्ड १ : परिचय

१.१ स्थानीय तहको संक्षिप्त परिचय

हिमाल पारीको जिल्लाको रुपमा चिनीने मनाङ जिल्लामा रहेका चार गाउँपालिका मध्ये चामे गाउँपालिका एक हो । समुन्द्री सतह देखि २६५० मिटरको उचाइमा रहेको सदरमुकाम चामे र यस क्षेत्र वरिपरि फैलिएको छ। दक्षिणमा लमजुङ हिमाल र उत्तरमारहेकोअग्लो पहाडको बीचमा मर्स्याङ्दी नदिले बनाएको सुन्दर खोचमा रहेको यस गाउँपालिकालाई पूर्वबाट मनास्लु हिमालको सौन्दर्यले सुगन्धित बनाएको छ । हिमाल पारी भए पनि यस क्षेत्रमा वर्षातमा तल्लो भेगमा जस्तै मनसुनी वर्षा हुन्छ भने हिउँदमा हिउँले ढाक्दछ । यहाँको औषत तापक्रम ३० देखि १७० डिग्री सेल्सियस रहेको छ । गाउँपालिकाको पूर्वमा नाशोङ गाउँपालिका, पश्चिममा नेस्याङ गाउँपालिका र उत्तरमा नारफु गाउँपालिका रहेको छ । नेपालकै एक गाविस एक गाउँपालिकाको रुपमा रहेको यस गाउँपालिका ७८.८३ वर्गकिलोमिटर क्षेत्रफमा फैलिएको छ भने पाँच वडा विभाजन गरिएको छ । कुल क्षेत्रफल मध्ये करिब ३ प्रतिशत खेतियोग्य जमिन, ५० प्रतिशत जंगलक्षेत्र, ३४ प्रतिशत चरन क्षेत्र, २ सरकारी जमिन र ११ प्रतिशत पाँचौ तहको जमिन रहेको छ । गाउँपालिकामा करिब २०० घरधुरीमा कुल जनसंख्या ११३८ रहेको छ ।

यहाँका जनताको मुख्य पेशा कृषि, पशुपालन तथा होटेल व्यवसाय हो । हिमाली हावापानी पाइने क्षेत्र भएकोले वर्षको एक वालीमात्र खेती हुन्छ भने बाँकी खाद्यान्नको जोहो खाद्य संस्थानबाट वितरण हुने चामलबाट हुन्छ । राउन्ड अन्नपूर्ण ट्रेकिङ्ग रुटमा पर्ने यस गाउँपालिकामा वर्षेनी हजारै पर्यटकहरु भित्रने भएकोले यहाँको वासिन्दाको प्रमुख आयआर्जको माध्यम होटल व्यवसाय हो । त्यस्तै कतिपय यूवाहरु वैदेशिक रोजगारीमा छन् भने कतिले स्थानीय सिकर्मी डकर्मी पेशा अंगालेका छन् । विकासको गतिमा फड्को मार्न नसकेपनि सदरमुकाम चामे सम्म जोड्ने लमजुङ चामे सडकले यस गाउँपालिकामा सडक सञ्जाल पुगेकोछ भने लघु विद्युतको माध्यमबाट विद्युत सेवा उपलब्ध छ । वडा नं. ३, ४ र ५ मा टेलिफोन तथा इन्टरनेट सेवा प्रभावकारी छ भने वडा नं. १ र २ मा त्यो विश्वसनीय छैन ।

धेरैजसो जमिन कडा हिमाली चट्टाले ढाकेको यस गाउँपालिका क्षेत्रभित्र तल्लो क्षेत्रमा सल्ला, देवदार, गुँरास, लगायत वन पैदवार छ भने माथिल्लो क्षेत्रमा घासे मैदान रहेको छ । त्यहाँ विभिन्न प्रजातीका जंगली च्याउ, लौठ सल्लो, निरमसी, पाँच औले, भोटे लसुन, पदमचाल, यार्शागुम्वा जस्ता जडिवुटीहरु पाइन्छन् । त्यस्तै विभिन्न प्रजातीका चरा तथा वन्यजन्तु पाइन्छन् । यहाँको पत्रे चट्टान निर्माणको कार्यको लागि उपयुक्त छ भने नदि किनारमा ढुङ्गा, गिट्टी, बालुवा प्राप्त गर्न सकिन्छ ।

१.२ विद्यमान अवस्थाको समिक्षा

चामे गाउँपालिका सदरमुकाम त्यस वरिपरी रहेको विगतको स्थानीय निकायको एक गाउँ विकास समितिबाट निर्माण भएको हो। क्षेत्रफल, जनसंख्या, साधनस्रोत तुलनात्मक रूपमा कमी रहेपनि यहाँ बाटमाथिल्लो मनाङ र नाफु प्रवेशको ढोकाको रूपमा रणनीतिक महत्व बोकेको छ। यहाँ तत्काल ठूलो आन्तरिक आयश्रोत नदेखिएपनि सम्भावनाका क्षेत्रहरु प्रसस्त छन्। सल्लो, देवदार, गुराँसले भरिएको वनजंगल, त्यहाँ उत्पादन हुने हिमाली जडिवुटी, ढुङ्गाखानी, पर्यटन, विद्युत उत्पादन जस्ता क्षेत्रहरुबाट राजस्व प्राप्त गर्न सकिन्छ। सदरमुकाम क्षेत्रमा फैलिएकोले विकास स्वाद चाखेको भएपनि गुरुयोजना बनाई दिगो विकास हुन सकेको छैन। यहाँका मानिसहरु पर्यटन, जडिवुटी, होटेल व्यवसाय, कृषि, पशुपालन जस्ता पेशाले आयस्तर तुलनात्मक रूपमा माथि छ। शिक्षा, स्वास्थ्य, विद्युत, सञ्चार, खानेपानी, सरसफाइ, सामाजिक विकास, पोषण लगायतका विषयमा यहाँका मानिसमा चेतनास्तर र विकासस्तर केहीमा माथि भएपनि त्यो गुणस्तरी, भरपर्दो र दिगो हुन सकेको छैन।

१.२.१ सवल पक्ष

चामे गाउँपालिका क्षेत्रमा विद्यमान परिस्थितिमा सकारात्मक पक्षहरु निम्न रहेका छन् :

- क) जिल्ला सदरमुकाम क्षेत्र वरिपरी फैलिएको गाउँपालिका विकास र चेतनास्तर अगाडि छ।
- ख) यहाँ आदिवासी देखि विभिन्न क्षेत्रबाट वसाइसरी आएका मानिसहरु बसोवास गर्ने हुदाँ समाज रुपान्तरण क्रममा अगाडी छ।
- ग) शिक्षा, स्वास्थ्य, सञ्चार, विद्युत, यातायात, खानेपानी, सरसफाइ, बसोवास, वैक तथा वित्तीय, सुरक्षा जस्ता सेवाहरु प्राप्त गर्न केही सहज छ।
- घ) यहाँको वनजंगलबाट प्राप्त हुने काठ र ढुङ्गाबाट बनेका घरहरुले हिमाली क्षेत्रको बसोवास केही सुरक्षित बनाएको छ।
- ङ) पर्यटन, कृषि, जडिवुटी, काठ-ढुङ्गा खानी यहाँको आम्दानीको श्रोत हो। ज्याला मजदुरीबाट समेत स्थानीय तथा वाह्य मानिसहरुले प्रसस्त आम्दानी लिएका छन्।

१.२.२ कमजोर पक्ष

हिमाली क्षेत्रको भूगोल, हावापानी र विकटता, यातायातको, सञ्चार, शिक्षा, स्वास्थ्य जस्ता पूर्वाधारको असुविधा, दक्ष जनशक्तिको अभाव जस्ता कुराहरु यस क्षेत्रको विकास र समृद्धिको लागि दुर्बल पक्ष तथा चुनौतीहरु हुन्। कडा चट्टानीभूगोलमा बनाइएकोसडकको अवस्थाले जोखिमपूर्ण यात्रा गर्नुपर्ने अवस्था छ।

त्यस्तै हिमाली हावापानीले गर्दा हिउँदको समयमातल्लो भेगमा मानिसहरु भर्ने गर्छन् भने गर्मी समयमा यस क्षेत्रमा मानिसहरुको चहलपहल बढ्छ । कठिन भूवनोटका कारणले विकासका पूर्वाधार निर्माणमा सानो लगानीले पुग्ने अवस्था छैन । दक्ष, जनशक्ति, कामदार, निर्माण सामग्री अभाव यस क्षेत्रका समस्याहरु हुन् ।

१.२.३ अवसर तथा चुनौती

राज्यको विकासको लहरलाई स्थानीय स्तरसम्म पुऱ्याउन तथा स्थानीय आवश्यकता र चाहना पहिचान गरी स्थानीयस्तरबाटै पूरा गर्न छोटो समय र स्रोत साधनको, जनशक्तिको अभावको बीच यो बजेट तथा कार्यक्रम तयार पारी संघीयता कार्यान्वयनको अविभारा समेत पूरा गरेका छौं । यस गाउँपालिकामा प्राकृतिक स्रोत साधनहरु पर्याप्त भएपनि यसको खोजी गरी तत्काल उपयोग गर्नेस्तरसम्म पुग्न चुनौतीपूर्ण छ । केन्द्र सरकारबाट प्राप्त बजेट तथा स्थानीय स्रोत साधनको आफैले उपयोग स्थानीय स्तरमा विकास निर्माण लगायतका सम्पूर्ण आवश्यकता पूरा गर्नु स्थानीय तहको लागि अवसरको विषय हो । तर कुशल योजना, जनशक्ति, स्रोतसाधनको अभावले गर्दा यसको कार्यान्वयन गरी रिजल्ट प्राप्त गर्नु निकै चुनौतीको विषय हुन सक्छ । तर पनि यी सबै विषयलाई सामना गर्दै सबै पक्षको सहयोग र साथ प्राप्त गरी यस गाउँपालिकामा विकास र समृद्धिको लहर ल्याउनुपर्ने आवश्यकता छ ।

१.३ वार्षिक नीति, बजेट तथा कार्यक्रम तर्जुमाका लागि अवलम्बन गरिएको पद्धति

राजनीतिको केन्द्रमा वसेर निखारिएका नेतागण र वर्षैदेखि प्रशासन चलाएर अनुभव सम्हालेका कर्मचारीहरु, सक्षम निजी तथा पर्याप्त स्रोत साधनको उपलब्धता बीच व्यापक छलफल भई बनेको मुलुकको बजेटको नक्कल गर्दै यस गाउँपालिकाको आगामी वर्षको नीति बजेट तथा कार्यक्रम तयार गरी यस सभामा पेश गर्नु तथा यसको कार्यान्वयन गर्नु हाम्रो लागि एउटा ऐतिहासिक अवसर र चुनौती भएको छ । यो वार्षिक नीति, बजेट तथा कार्यक्रम तर्जुमा गर्दा निम्न पद्धति अवलम्बन गरिएको थियो ।

- क) सहभागितामूलक योजना तर्जुमा पद्धति अनुसार वस्ती तथा टोलहरुबाट योजना तथाकार्यक्रम संकलन गरियो ।
- ख) वडा समितिलेउक्त मागहरुलाई अन्तिम रुप दिई गाउँकार्यपालिका कार्यालयमा पेश गरियो ।
- ग) गाउँकार्यपालिकाले गठन गरेको नीति बजेट तथा कार्यक्रम तर्जुमा समितिले वडास्तरबाट आएकाका मागसथै गाउँपालिका क्षेत्रमा आवश्यक योजना तथा कार्यक्रमहरु समावेस गरी अन्तिम रुप दिई गाउँ कार्यपालिका बैठकमा पेश गरियो ।
- घ) गाउँ कार्यपालिकाबाट स्वीकृत गरी गाउँसभा बैठकमा पेश गरिएको छ ।

ड) जनताको सहभागिता, जनप्रतिनीधिको नेतृत्व र आवश्यक पक्षको सहयोगमा नीति बजेट तथा कार्यक्रम पेश गरियो ।

१.४ आयोजना प्राथमिकिकरणका आधारहरू

बजेट तथा कार्यक्रममा समावेश भएका योजना प्राथमिकरणमा लिइएका आधारहरू :

- क) जनताको चाहना, आवश्यकता र उपयुक्ततालाई आधार मानिएको,
- ख) आम जनताको तत्कालिन र दीर्घकालिन आवश्यकताहरूलाई समेटिएको,
- ग) क्षेत्रगत योजना तथा कार्यक्रम बीच समन्वय गरिएको
- घ) ठूला योजनाहरूलाई क्रमागत योजनाहरूको रूपमा छनोट गरिएको,
- ड) स्थानीय तह र केन्द्र सरकारको कार्यक्रम बीच समन्वयको प्रयास गरिएको,
- च) विषयगत कार्यालयका कार्यक्रमहरू हस्तान्तरण हुने कुरालाई मध्यनजर गरिएको ।
- छ) देशको राष्ट्रिय नीति, अन्तराष्ट्रिय मञ्चमा गरिएका प्रतिवद्धता, दीगो विकास लक्ष्य, चौधौं योजना, राष्ट्रिय बजेटले लिएका नीतिहरू जस्ता कुराहरूलाई मध्यनजर गरिएको ।

खण्ड २ : चालु आ.व. २०७३/७४ को समिक्षा

२.१ साविकको स्थानीय निकायहरुबाट सम्पन्न कार्यक्रमको समिक्षा

स्थानीय स्वायत्त शासनको अवधारणा अनुसार विगतका स्थानीय निकायहरुले कार्यसम्पादन गर्दै आएको पाइन्छ । जनप्रतिनिधीको रिक्ततामा कर्मचारी, स्थानीय राजनीतिक दल, आम जनता तथा विभिन्न वर्ग, क्षेत्र समूदायका प्रतिनिधीहरु सम्मेलित गाउँपरिषदबाट योजनाहरुलाई अन्तिम रुप दिई सोही कार्यान्वयन भएको पाइन्छ । विगतमा चामे गाउँविकास समितिले यस क्षेत्रमा विभिन्न योजना तथा कार्यक्रमहरु सम्पन्न गरेको थियो । त्यस्तै जिल्ला विकास समितिले जिल्ला परिषद् मार्फत अनुमोदन भएका चामे गाउँ विकास समितिस्तरीय केही योजनाहरु चामे गाउँ विकास समिति मार्फत सञ्चालन भएको पाइन्छ । यसरी सञ्चालित हरेक योजनाहरु उपभोक्ता समितिगठन गरी उनीहरुको जिम्मेवारीमा सम्पन्न भएका छन् । चालु आर्थिक वर्षमा चामे गाउँ विकास समिति र जिल्ला विकास समिति मार्फत सम्पन्न भएका कार्यक्रमहरु तल उल्लेख गरिएको छ :

खर्च विवरण	थापना/कार्यक्रम	बनेट रकम	पेशिक लिएको	भुक्तानी बाँकी रकम	भुक्तानी रकम	कैफियत
महिला तर्फ १० प्रतिशत)	तिमाडथामा समूहको भवन र किचन मर्मत सुधार	३६६२००	१५००००	२१६२००	०	
बाबुवालेका तर्फ १० प्रतिशत)	शैक्षिक सामग्री खरीद					
	गोरी शंकर आधारभुत प्रा.वि	१९५००.००			१९५००	सम्पन्न
	दीन दयालु आधारभुत प्रा.वि	१९५००.००			१९५००	सम्पन्न
	विश्व शान्ति आधारभुत प्रा.वि	१९५००.००			१९५००	सम्पन्न
	बाल मन्दिर आधारभुत प्रा.वि	१९५००.००			१९५००	सम्पन्न
	लोक प्रिय मा.वि.	१९५००.००		१९५००		
	बालकलम क्षमता विकास र शैक्षिक सामग्री खरीद					
	गोरी शंकर आधारभुत प्रा.वि बाल कलम	१००००.००			१००००	सम्पन्न
	लोक प्रिय मा. वि बाल कलम	१००००.००		१००००		
	पुण खोप सुनिश्चितता	१५०००.००			१५०००	सम्पन्न
	टोल पठान सुधार (EGRP) व्यवस्थापन	३००००.००				
	कम्प्युटर खरीद (कम्प्युटर शिक्षा) वर्ट विज्ञानयको लागि					
	गोरी शंकर आधारभुत प्रा.वि	३६७४०.००			३६७४०	सम्पन्न
	दीन दयालु आधारभुत प्रा.वि	३६७४०.००			३६७४०	सम्पन्न
	विश्व शान्ति आधारभुत प्रा.वि	३६७४०.००			३६७४०	सम्पन्न
	बाल मन्दिर आधारभुत प्रा.वि	३६७४०.००			३६७४०	सम्पन्न
	लोक प्रिय आधारभुत प्रा.वि	३६७४०.००		३६७४०		
पोषण सम्बन्धि अभिमुखिकरण तथा प्रोत्साहन	२००००.००			२००००	सम्पन्न	
वाणज, जनजाति, अपाङ्ग पिछडा वर्गको बराबरी (१५ प्रतिशत)	शुल्कोक गाउँमा राहुँ करु पिस्ने मिल भवन	३१९३००.००	१५००००	१६९३००.००		
	द्रवित उत्थान कार्यक्रम	६००००.००		६००००		
	जैष्ठ नागरीक अपाङ्ग सम्मान कार्यक्रम	२००००.००			२००००	सम्पन्न
	श्वटा माने मर्मत कोठा	१०००००.००			१०००००	सम्पन्न
	चामे स्वास्थ्य चौकि फोनिचर खरीद	५००००.००			५००००	सम्पन्न
भौतिक पूर्वाधार तर्फ	छितपु डल निकास	३०००००.००	१५००००	१५००००.००		
	लोक प्रिय उ.मा. वि भवन मर्मत निर्माण	२०००००.००		२०००००		
	गा.वि.स. भवन निर्माण	४११४११.००	२०००००	२११४११.००		
	जिल्ला प्रहरी ब्यारेक निर्माण	३०००००.००			३०००००	सम्पन्न
	दीन दयालु निर्माव भवन फ्याङ्कीड	२०००००.००			२०००००	सम्पन्न

प्रबन्धनात्मक कार्य तर्फ	गा.वि.स.प्रयोजन मोटर साइकल १गोटा खरिद	२५००००.००			२५००००	सम्पन्न
	वाल मन्दिरको भवन तथा शौचालय मर्मत	१४६०००.००	५००००	९६०००.००		
	विश्व शान्ति प्रा.वि. फर्निचर खरीद	५००००.००			५००००	सम्पन्न
	रोडियो मनड (L.M.)	१०५०००.००		१०५०००		
	स्थानिय विकास कोष म्याचिड फण्ड	१६५०००.००			१६५०००	सम्पन्न
	मोहवा स्वयं सेविका मासिक बैठक व्यवस्थापन	३५०००.००			३५०००	सम्पन्न
क्रि.वि.स. १ प्रेशत	३६६२०.००			३६६२०	सम्पन्न	
प्रयोजना व्यवस्थापन	प्राविधिक खर्च	४७०००.००			४७०००	सम्पन्न
	उपभोक्त प्रशिक्षण	२५०००.००				
	योजना किताव अन्य कागजात व्यवस्था	१५०००.००				
	योजना अनुगमन तथा सुपरीवेक्षण	१५०००.००				
	कार्याक्रम भ्रमण खर्च	३००००.००			३००००	सम्पन्न
	विविध खर्च	४९२६९.००			४९२६९	सम्पन्न
जम्मा आयोजना व्यवस्थापन खर्च	१८१९९.००					
कुल जम्मा	३६६२०००.००	७०००००	१२७४१५९.००	१६०२८४९		
जि. स.स वाट प्राप्त						
बजेट धारक	योजना तथा कार्यक्रम	रकम रु.	पैसि लिएको	मुक्तानी बाँकी	मुक्तानी रकम	कैफियत
	नर्यवजार चिहान घर निर्माण	१५००००	०		१५००००	सम्पन्न
	कोतो आमा समूह फर्निचर खरीद	१०००००			१०००००	सम्पन्न
	हेपो जाने वाटो पहिरो नियन्त्रण थान्चोक	२०००००			२०००००	सम्पन्न
	घरेलु कार्यक्रम	७५०००			७५०००	सम्पन्न
	द्रवित उत्थान कार्यक्रम	३९०००	०	३९०००	०	
	नाम वनाउने मेथिन, कोतो	१०००००		१०००००		
		६५६०००		१३९०००	५२५०००	
		४३९८०००.०	७०००००	१४०५१५९.००	२९२७८४९	

२.२ विषयगत निकायहरु स्थानीय तहमा हस्तान्तरण हुनुपूर्व सम्पन्न कार्यक्रमको समिक्षा

स्थानीय सरकारको अवधारणा अनुसार यस गाउँपालिकामा विषयगत कार्यालयहरु हस्तान्तरण भई आउने हुदाँ आगामी दिनहरुमा क्षेत्रगत कार्यक्रमहरु गाउँपालिका मार्फत सञ्चालन हुनेछन् । हस्तान्तरण हुनभन्दा अगाडि शिक्षा, स्वास्थ्य, कृषि, पशुसेवा, खानीपानी, सिंचाई लगायतका विषयगत कार्यालयहरुबाट सरकारको स्वीकृत वार्षिक कार्यक्रम अनुसार चालु आर्थिक वर्षमा आआफ्ना कार्यक्रमहरु सम्पन्न भएका छन् । समयको पावन्दी, नवगठित गाउँपालिकाको संस्थागत क्षमता सक्षम नभइसकेको अवस्था तथा संक्रमणकालिन परिस्थितिले गर्दा यी कार्यक्रमहरुको समिक्षा गरी बजेट तथा कार्यक्रम सँगै पेश गर्न सकिएन् । चामे गाउँपालिकाको बजेट तथा कार्यक्रमको अभिन्न अंग मानी आगामी दिनमा गाउँसभा समक्ष पेश गरिनेछ ।

२.४ गैह्र सरकारी संघसंस्थाहरुबाट सम्पन्न कार्यक्रमको समिक्षा

माथि उल्लेख गरिएको अवस्था जस्तै गैह्र सरकारी संघसंस्थाहरुबाट सम्पन्न कार्यक्रमको समिक्षा हाल बजेट तथा कार्यक्रममा समावेश नभएको र गैह्रसरकारी संस्थाले गाउँपालिकामा पेश गरेमा त्यसलाई आगामी दिनमा गाउँसभामा पेश गरिनेछ ।

खण्ड ३ : आगामी आ.व. २०७४।७५ को नीति, बजेट तथा कार्यक्रम

३.१ सौँच

आगामि पाँच वर्ष भित्र चामे गाउँपालिकालाई विकसित, समृद्ध, सुन्दर र शान्त नमुना गाउँपालिका बनाउने दीर्घकालिन सौँचका साथ यो नीति बजेट तथा कार्यक्रम प्रस्तुत गरिएको छ।

३.२ लक्ष्य

यो नीति, बजेट तथा कार्यक्रमले चामे गाउँपालिकाको लागि लक्ष्यहरु निम्न तोकिएको छ :

- क) पूर्वाधारको दिगो विकास मार्फत यस क्षेत्रको जनजीवनलाई सहज तुल्याउने ।
- ख) कृषि उत्पादन वृद्धि गरी आत्मनिर्भर बनाउने।
- ग) शिक्षा क्षेत्रको संरचना तथा शैक्षिक गुणस्तरमा सुधार ल्याउने ।
- घ) पर्यटन क्षेत्रबाट पर्याप्त आम्दानी प्राप्त गर्ने ।
- ङ) व्यवस्थित र आधुनिक वस्ती विकास गरी गुणस्तरीय वसोवास कायम गर्ने ।
- च) समाजिम आर्थिक विकास मार्फत जिवनको गुणस्तर कायम गर्ने ।
- छ) स्थानीय सरकारको शासन तथा सेवा प्रवाहलाई आधुनिक र गुणस्तरीय बनाउने ।
- ज) स्थानीय स्रोत, साधनको खोजी तथा दिगो उपयोग गर्ने ।
- झ) वस्तु तथा सेवाको आपूर्ति व्यवस्थापन प्रणालीमा सहजता ल्याउने ।

३.४ उपलब्धी

यो नीति बजेट तथा कार्यक्रमले चामे गाउँपालिकामा ल्याउने उपलब्धीहरु यस प्रकार छन् :

- क) स्थानीय सडक, भवन, विद्युत, सञ्चार, कृषि, शिक्षा लागयतका पूर्वाधारको दिगो विकास भएको हुनेछ ।
- ख) स्थानीय आयोजनाहरुको दिगोपनको लागि यस वर्षको लगानी आधारशीला निर्माणमा पर्याप्त लगानी गरिनेछ भने आगामी वर्षहरुमा क्रमागत लगानी गर्दै गइनेछ ।
- ग) गाउँपालिका क्षेत्रको तत्कालिन आवश्यकता पूरा भएका हुनेछन भने दीर्घकालिन योजनाहरु बनेका हुनेछन् ।
- घ) स्थानीय साधन स्रोतहरुको खोजी भई दिगो उपयोग भएको हुनेछ ।
- ङ) लक्षित वर्ग क्षेत्रका मानिसहरुको लागि सामाजिक सुरक्षाका कार्यक्रम सञ्चालन भएका हुनेछन् ।
- च) पर्यटन क्षेत्रको विकास मार्फत वसाइदर वृद्धि गरी आयस्तर बढेको हुनेछ ।
- छ) सामाजिक आर्थिक विकास तथा आधुनिक वस्ती विकास मार्फत जिवनको गुणस्तर कायम भएको हुनेछ ।
- ज) स्थानीय सरकारको सेवा प्रवाहमा नविन शैली ल्याई सरल सहज र गुणस्तरीय भएको हुनेछ ।

३.५ वार्षिक बजेट तथा कार्यक्रम तर्जुमा गर्दा अवलम्बन गरिएका प्रमुख नीति तथा आधारहरू

वार्षिक बजेट तथा कार्यक्रम तर्जुमा गर्दा निम्न नीति तथा आधारहरू अवलम्बन गरिएको छ :

- क) नेपालको संविधान र स्थानीय तह सम्बद्ध प्रचलित कानूनहरूमा उल्लेखित नीति तथा आधारहरू ।
- ख) देशको समग्र राष्ट्रिय नीति तथा रणनीतिहरू, नेपाल सरकारले लिएका राष्ट्रिय लक्ष्यहरू, अन्तर्राष्ट्रिय जगतमा जनाएका प्रतिवद्धता र सोबाट सिर्जित दायित्वहरू ।
- ग) संघीय सरकारको नीति, बजेट तथा कार्यक्रमहरू, विभिन्न समयमा जारी गरेका आदेश, मार्गदर्शनहरू ।
- घ) चौधौँ योजनाका लक्ष्यका लक्ष्य तथा उद्देश्यहरू ।
- छ) स्थानीय जनताको चाहना, आवश्यकता र सोको उपयुक्तता ।
- ज) स्थानीय भौगोलिक वनावट, हावापानी र श्रोत सानधको उपलब्धता ।

३.५.१ समग्र नीति तथा आधारहरू

यस चामे गाउँपालिकाको आगामी आर्थिक वर्ष २०७४।७५ को नीति बजेट तथा कार्यक्रम तयार पर्दा समग्र रूपमा निम्न नीति तथा आधारहरू लिइयो :

- क) राज्यले लिएको राष्ट्रिय नीति र स्थानीय आवश्यकता सन्तुलित गर्दै संघीय अनुदानको उपयोग गर्ने प्रयास गरिएको छ ।
- ख) गाउँपालिकाभित्र उपलब्ध स्रोत साधनको कुशलतम उपयोग गर्दै सम्भाव्यताको खोजी गरी आन्तरिक श्रोतको वृद्धि गर्ने नीति लिइएको छ ।
- ग) स्थानीय संभावनालाई ख्याल गर्दै स्थानीय तहको स्रोत परिचालन गर्न सहयोग पुऱ्याउने खालका कार्यक्रमहरू समावेश गरिएको छ ।
- घ) लक्षित वर्ग क्षेत्रका समूदायलाई कल्याण हुने कार्यक्रमहरू वनाइएको छ ।
- ङ) गाउँपालिकामा सहभागीतामूलक योजना तर्जुमा प्रक्रिया अवलम्बन गर्दै सहमती र सहकार्यलाई प्राथमिकता दिइएको छ ।
- च) पूर्वाधारको दिगो विकास, सामाजिक, आर्थिक विकास, सेवा प्रवाह तथा सुशासन जस्ता क्षेत्रमा लगानी वृद्धि सँगै क्षेत्रगत सन्तुलनमा ध्यान दिइएको छ ।
- छ) आगामी पाँच वर्षमा गाउँपालिकामा विकासको खास अनुभव दिलाउने गरी अल्पकालिन तथा दीर्घकालिन नीति, कार्यक्रम तथा योजनाहरू तर्जुमा गरिएको छ ।

३.५.२ क्षेत्रगत नीति तथा आधारहरु

आर्थिक क्षेत्र

१. स्थानीय कृषि उत्पादनमा आत्मनिर्भर भई निर्यात प्रवर्द्धन उदेश्यका साथ कृषि सामाग्री, नमुना स्याउ खेती, पशुपालनमा सुधार जस्ता कार्यक्रमहरु समावेश गरिएको छ। कृषि क्षेत्रको लागि रु २० लाख विनियोजन गरिएको छ। कृषि सम्बन्धी विषयगत कार्यालयहरुको आगामि आ.व.को कार्यक्रम गाउँपालिकामा हस्तान्तरण भएपछि समन्वय गरी कार्यक्रमहरु सञ्चालन हुनेछ।
२. गाउँपालिका क्षेत्रमा वस्तु तथा सेवा आपूर्तिको सहज र सुलभ व्यवस्था गरी प्रभावकारी अनुगमन गरिनेछ। तुलनात्मक लाभ र प्रतिस्पर्धात्मक क्षमता भएका वस्तुहरुको निर्यात सम्भाव्यताहरु खोजी गरिनेछ। स्थानीय जडिबुटी संकलनलाई व्यवस्थित बनाई रावस्व वृद्धि गरिनेछ भने जडिबुटी खेती र प्रशोधन सम्बन्धी सम्भाव्यता अध्ययन गरी सुरुवात गरिनेछ।
२. अन्नपूर्ण ट्रेकिङ रुटमा आउने पर्यटकको वसाई यहाँ औसत एक दिनमात्र रहेको वर्तमान अवस्थामा वसाई अवधि कम्तीमा दोब्बर पुऱ्याउन पर्यटकीय गतिविधिको सम्भाव्यता अध्ययन, पार्क, भ्यू पोइन्ट निर्माण साथै ट्रेकिङ रुटको विकास गरिनेछ। यसको लागि ११ लाख रकम विनियोजन गरिएको छ।
३. स्थानीय सहकारी क्षेत्रको विकास तथा स्थानीय वित्तीय साक्षरताका कार्यक्रमहरु सञ्चालन (स्थानीय बैंक तथा वित्तीय संस्थाहरु सँग सहकार्य गरिनेछ। स्थानीयस्तरमा रोजगारी सिर्जना गर्ने र उत्पादनमूलक कार्यहरुमा लगानी वृद्धि गरी स्थानीय आर्थिक गतिविधि बढाइने छ।

सामाजिक क्षेत्र

४. यस गाउँपालिका क्षेत्रभित्र भएका सम्पूर्ण सरकारी विद्यालयहरुमा आवश्यक भौतिक सुधार तथा शैक्षिक गुणस्तर सुधारका कार्यक्रमहरु गरिनेछ। यसको लागि १० लाख छुट्टाइएको छ। गाउँपालिका आवासिय विद्यालयको अवधारणा ल्याई सम्भाव्यता अध्ययन गरी काम सुरु गरिने छ। त्यस्तै विद्यालय शिक्षा गुणस्तर सुधारको लागि विभिन्न कार्यक्रमहरु सञ्चालन गरिनेछ। यसको लागि जम्मा रु १० लाख विनियोजन गरिएको छ। शिक्षा सम्बन्धी थप कार्यक्रमहरु विषयगत कार्यालयबाट समेत हस्तान्तरण भई थप हुनेछन्।

५. गाउँपालिका सुरक्षित मातृत्व कार्यक्रम, गाउँपालिका ऐम्बुलेन्स सेवा सञ्चालन गरिनेछ । यसको लागि रु १०लाख छुट्टाइएको छ । स्वास्थ्य सम्बन्धी अन्य कार्यक्रमहरु विषयगत कार्यालयहरुबाट हस्तान्तरण भई थप सञ्चालन हुनेछन् ।
६. स्वच्छ खानेपानी, सरसफाइ, फोहोर व्यवस्थापनसम्बन्धी चेतना तथा तालिम कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ । गुम्वाहरु तथा सार्वजनिक स्थलमा व्यवस्थित चर्पी र धाराहरु निर्माण गरिनेछ । गाउँपालिका क्षेत्रका सबै वस्ती तथा सार्वजनिक स्थलहरुमा फोहोर व्यवस्थापन सम्बन्धी विभिन्न कार्यक्रम सञ्चालन तथा प्रविधि हस्तान्तरण गरिनेछ । यसका लागि खानेपानी तथा सरसफाई शिर्षकमा रु २२ लाख छुट्टाइएको छ ।
७. स्थानीय धर्म सस्कृति संरक्षण तथा प्रवर्द्धन अन्तरगत स्थानीय गुम्वाहरु मर्मत सुधार, जलदेवी मन्दिर पुनर्निर्माण, चर्च व्यवस्थापन तथा विभिन्न कार्यक्रम सञ्चालन सञ्चालन गरिनेछ । यसको लागि आवश्यकता अनुसार बजेट व्यवस्था गरेका छौं ।
८. गाउँपालिका खेलकुद सप्ताह कार्यक्रम अन्तरगत खेल सामग्री खरिद, विभिन्न कार्यक्रम सञ्चालन, खेलस्थल सुधार, साँस्कृतिक कार्यक्रम सञ्चालन तथा खेलकुद सम्भाव्यता अध्ययन गरिनेछ । यसको लागि एकमुष्ट रु ८ लाख छुट्टाइएको छ ।
९. लैंगिक सशक्तिकरण अन्तरगत विभिन्न तालिम, सीप विकास, क्षमता अभिवृद्धिका कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ । श्रमिक, लक्षित महिला तथा बालबालिकाको लागि कल्याणकारी कार्यक्रमहरु सञ्चालन गरिनेछ । महिला समुहको छुट्टै भवन निर्माण गरिनेछ ।
१०. भत्ता वाडनुमात्र सामाजिक सुरक्षा होइन भन्ने मान्यताका साथ भत्ता सँगसँगै गाउँपालिका क्षेत्रभित्र जोखिममा भएका तथा हुनसक्ने लक्षित वर्गको लागि सामाजिक सुरक्षाका पर्याप्त कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ ।

पूर्वाधार क्षेत्र

११. हिमाली भूबनोटले यातायातमा ल्याएको कठिनतालाई चिर्न स्थानीय मोटरबाटो तथा गोरेटो बाटो निर्माण, सुधारका कार्यक्रमहरु राखिएको छ । ठूला लगानीका सडक तथा पुलहरु निर्माणको लागि चार ओटै गाउँपालिकाले संयुक्त रुपमा पहल गरिनेछ ।
१२. तिमाङ देखि खेलकुद मैदान जान मोटरबाटो रु ५ लाख र दिनदयालु जाने गोरेटो बाटोलाई रु ३ लाख, छार्ताङ जाने मोटरबाटोलाई रु ८ लाख, छितपुर जाने मोटरबाटोलाई रु १२ लाख, ठाडोलाइनबाट माडा जोड्ने मोटरबाटोलाई रु १० लाख रकम विनियोजन गरिएको छ । थान्चोक डाँडागाउँ जाने गोरेटो बाटो ढलानमा रु २ लाख, तिमाङ लाटोमराङ जाने गोरेटो बाटो

निर्माणमा रु ५ लाख छुट्टाइएको छ । जिप्रका विद्युत कार्यालय जाने बाटोलाई रु ५ लाख, थान्चोक मोटरबाटो ढलान रु २० लाख छुट्टाइएको छ ।

१३. गाउँपालिका क्षेत्रभित्रका सिंचाई संयन्त्रहरूको सुधार गरिनेछ भने आयोजनाहरू भएमा त्यसको हस्तान्तरण भई व्यवस्थापन हुनेछ ।

१४. आगामि आर्थिक वर्षमा यस गाउँपालिकाको चार वटा वडाहरूमा आधुनिक सुविधासम्पन्न र व्यवस्थित वडा कार्यालय निर्माण कार्य सुरु गरिनेछ । यसका लागि रु १ करोड विनियोजन गरिएको छ । त्यस्तै स्थानीय सरकार सञ्चालनको लागि स्थानीय सिंहदरवारको रूपमा रहने आधुनिक सुविधासम्पन्न र व्यवस्थित गाउँपालिका भवन निर्माण कार्य सुरु गरिनेछ । यसको लागि रु १ करोड विनियोजन गरिएको छ ।

१५. तिमाङ थान्चोक चिहानघरलाई रु १२, लाख आमा समूह भवनशौचालय निर्माणलाई रु २२ लाख, तिमाङ, थान्चोक र चामे आमा समूह कम्पाउण्ड र ढुङ्गा छान्ने, मर्मतलाई रु २२ लाख, छुट्टाइएको छ । त्यस्तै आमासमूह भवन निर्माण, सार्वजनिक धारा रेडक्रस शौचालय निर्माण आदि कार्यक्रमहरूलाई आवश्यक बजेट विनियोजन गरिएको छ ।

१६. राज्यले लिएको व्यवस्थित शहरी विकास रणनीतिलाई सघाउ पुऱ्याउँदै गाउँपालिका क्षेत्रमा शहरीकरण लाई व्यवस्थित गर्न गाउँपालिका शहरी विकास कार्यक्रम ल्याइएको छ जसमा रु १४ लाख विनियोजन गरिएको छ । चामे क्षेत्रमा सवारीसाधन पार्किङलाई व्यवस्थित बनाउन पार्किङ स्थल खोजी गरी निर्माण गरिने छ ।

१७. आगामी आर्थिक वर्ष भित्र चामे गाउँपालिका केन्द्रीय प्रशारण लाइनमा केन्द्रीय योजनालाई सहयोग गर्दै गाउँपालिका क्षेत्रभित्रको सब ट्रान्समिसन लाइनलाई लाइनलाई व्यवस्थित र सुरक्षित बनाउन सम्बन्धित निकायसँग समन्वय र साभेदारी गरिनेछ । लघुजलविद्युतको पावर हाउस, कुलो मर्मत तथा लाइन विस्तार गर्न रु २२ लाख छुट्टाइएको छ ।

१८. थान्चोक तथा तिमाङमा ल्याण्डलाइन टेलिफोन तथा इन्टरनेट विस्तार गर्न, गाउँपालिका क्षेत्रभित्रको मोवाइल तथा इन्टरनेट सेवा गुणस्तरी बनाउन नेपाल टेलीकम सँग समन्वय तथा साभेदारी गरिनेछ । गाउँ कार्यपालिका तथा वडा कार्यालयमा इन्टरनेट तथा अन्य पूर्वाधारको विकास गरी विद्युतीय शासनको अवधारणा अनुरूप सेवा प्रवाह गरिनेछ ।

वातावरण तथा विपद व्यवस्थापन

१९. गाउँपालिका क्षेत्रको भूसंरक्ष गर्न वृक्षारोपण, जाली ग्याबीन लागायतका कार्य गरिनेछ । यसको लागि रु ५ लाख विनियोजन गरिएको छ ।

२०. चामे स्थित तातोपानीको संरक्षण तथा विस्तारको लागि रु १५ लाख विनियोजन गरिएको छ भने अन्य स्थानका जलाधारको संरक्षण गर्न रु ५ लाख विनियोजन भएको छ ।

२१. तिमाङ, थान्चोक, छितपुर, तिर्चुङघल्दा, नयाँबजार, तातोपानी जाने बाटो किनार, चामे ठाडो लाईन वस्ती संरक्षणको लागि गाउँपालिका तटवन्ध कार्यक्रम अन्तरगत यो वर्ष ७ लाखका दरले छुट्टाइएको छ । यी आयोजनाहरु आगामी वर्ष क्रमागत हुदै जाने घोषणा गर्दछु ।

यस क्षेत्रमा हुन सक्ने विपद व्यवस्थापनको लागि गाउँपालिका विपद व्यवस्थापन कोष निर्माण गरी रु ५ लाख छुट्टाइएको छ । हीमाली क्षेत्रमा मौसम परिवर्तन अनुकूलन सम्बन्धी चेतनामूलक कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ भने यस सम्बन्धी संस्थाहरुसँग मिलि थप कार्यक्रमहरु सञ्चालन गर्न पहल गरिनेछ ।

संस्थागत विकास, सेवा प्रवाह र सुशासन

२२. स्थानीय सरकारको रुपमा रहने गाउँपालिकाको संस्थागत विकास गरी प्रभावकारी सेवा प्रवाह मार्फत सुशासन प्रवर्द्धन गरिनेछ । यसबाट पुरानो ढर्राको शासन पद्धति र सेवा प्रवाहबाट मुक्ति भई आधुनिक नविन शैलीमा सेवा प्रवाह मार्फत जनतालाई प्रत्यक्ष परिवर्तनको महसुस दिलाइनेछ । सोको लागि गाउँपालिकाको सेवा प्रवाह पूर्वाधार, क्षमता, पद्धतिको विकास गरी सौचमा आधुनिकता र तत्परता ल्याउने खालका कार्यक्रमहरु राखिएको छ ।

२३. गाउँपालिकाको सबै क्षेत्रको तथ्याङ्क संकलन गरी अभिलेख व्यवस्थापन तथा प्रकाशन गरिनेछ । यसको लागि गाउँपालिका प्रोफाइल, डकुमेन्ट्री, बुलेटिनहरु प्रकाशन गरिनेछ । गाउँपालिकाको वेवसाइट निर्माण गरी सूचना प्रवाह गरिनेछ । विद्युतीय शासनको अवधारणा लागु गरी सेवा प्रवाहलाई सरल र पारदर्शी बनाइनेछ ।

२४. नागरिक गुनासो सुनुवाइ संयन्त्र, सार्वजनिक सुनुवाइ, नागरिक वडापत्र, सामाजिक परिक्षण जस्ता कार्यमार्फत नागरिकका प्रश्न, गुनासो, पिडा, समस्याहरु सम्बोधन गरिनेछ । नागरिकको सुचनाको हक सम्बन्धी मौलिक हकलाई सम्मान गर्दै सूचनामा सहज पहुँच हुने व्यवस्था मिलाइनेछ । सेवा प्रवाह सरल, सहज, सक्षम, आधुनिक, प्रविधिमैत्री बनाउन व्यापक अध्ययन अनुसन्धानहरु गरिनेछ ।

३.६ अनुमानित व्यय र स्रोत व्यवस्थापन

२५. यस गाउँपालिकाको जम्मा बजेट विनियोजन र स्रोत व्यवस्थापन सम्बन्धी अनुमान खण्ड चारको अनुसूचीहरुमा प्रस्तुत गरिएको छ । स्थानीय तहको अधिकार क्षेत्र अनुसार पछि हस्तान्तरण भई आउने योजनाहरु, विषयगत कार्यालयको आय व्यय विवरण पछि नै हुनेछ ।

यसले बजेटको आकारमा फेरवदल समेत ल्याउनेछ । संक्रमणकालिन अवस्थामा रहेको स्थानीय तहको लागि यस वर्षको बजेट तथा कार्यक्रम अभ्यासको रूपमा समेत हुने देखिन्छ ।

२६. आगामी आर्थिक वर्षको लागि यस चामे गाउँपालिकाको लागि रु १५ करोड ४७लाख ४३ हजार विनियोजन गरिएको छ । कुल विनियोजन मध्ये चालु तर्फ रु७ करोड ८६ लाख ९३ हजार अर्थात ५०.८५ प्रतिशत, पुँजीगत तर्फ रु७ करोड ६० लाख ५० हजार अर्थात ४९.१५ प्रतिशत छुट्टाइएको छ । चालु तर्फको खर्च मध्ये ४ करोड ६० लाख सर्शत अनुदानको रूपमा शिक्षा, स्वास्थ्य, अस्पताल र आयुर्वेदको कार्यक्रमहरु समावेश भई आएकोले सोही अनुसार हुनेछ । वित्तीय समानीकरण अन्तर्गत प्राप्त १० करोड मध्ये चालु तर्फ ३ करोड २६ लाख ३ हजार र पुँजीगत तर्फ ७ करोड ६० लाख ५० हजार विनियोजन गरिएको छ । पुँजीगत खर्च मध्ये ६ करोड ५७ लाख ५० हजार क्षेत्रगत विकास बजेट रहेको छ ।

२७. आगामी आर्थिक वर्षको अनुमानमा खर्च व्यहोर्ने स्रोतहरु मध्ये आन्तरिक राजस्वबाट ६ लाख ४५ हजार, रोयल्टी बाँडफाँडबाट रु १५ लाख, जनसहभागिताबाट रु १५ लाख जुटाइनेछ । त्यस्तै केन्द्र सरकारबाट वित्तीय समानीकरण शिर्षकमा रु १० करोड तथा सर्शत अनुदानमा रु ४ करोड ६० लाख अनुदानको रूपमा प्राप्त हुनेछ । गत आर्थिक वर्षको मौज्दात बाँकी रु २ लाख ८ हजार रहेको छ । यस प्रकार आम्दानीको स्रोतलाई आँकलन गरेर खर्चमा विनियोजन गरी स्थानीय तहमा सन्तुलित बजेटको अवधारणा अनुसार यस वर्षको वार्षिक बजेट तथा कार्यक्रमहरु बनाइएको छ ।

खण्ड ४ : अनुसूचीहरु

अनुसूची १ : आय व्ययको विवरण चामे गाउँपालिका

आय व्ययको विवरण

आ.व. २०७४/७५

अनुसूची-१

रु. हजारमा

शीर्षक	आ.व. २०७२/७३ कोयथार्थ	आ.व. २०७३/७४ कोसंशोधित अनुमान	आ.व. २०७४/७५ कोअनुमान
आय:			
राजस्व:			
आन्तरिक राजस्व		६३	६४५
राजस्व बाँडफाँडबाट प्राप्त रकम			१५००
अन्य आय			
जम्मा			२१४५
अन्तर सरकारी वित्तीयहस्तान्तरण			
नेपाल सरकारबाट प्राप्त		४१७०	१५१०९८
प्रदेश सरकारबाट प्राप्त			
अन्तर स्थानीय तहबाट प्राप्त		७६२	
जम्मा		४९३३	१५१०९८
जनसहभागिता:			
नगद सहभागिता			१०००
श्रम तथा वस्तुगतसहायता			५००
जम्मा			१५००
कुल जम्मा			१५४७४३
व्यय:			
चालु खर्च		५४५	७८६९३
पूँजिगत खर्च		३६००	७६०५०
जम्मा		४१४५	१५४७४३
बजेट बचत (+)/न्यून (-)			०
वित्तीय व्यवस्था			
खुद ऋण लगानी			
ऋण लगानी (-)			
ऋण लगानीको सावार्फित्ता प्राप्ति (+)			
खुद शेयर लगानी			
शेयर लगानी (-)			
शेयर बिक्रीबाट लगानीफित्ता प्राप्ति (+)			
खुद ऋण प्राप्ति			
ऋणको साँवा भुक्तानी (-)			
ऋण प्राप्ति (+)			
अन्तिम बजेट बचत (+)/न्यून (-)			०

अनुसूची २ : राजस्व तथा अनुदान प्राप्तीको अनुमान चामेगाउँपालिका
राजस्व तथा अनुदानप्राप्तिको अनुमान

आ.व. २०७४/७५			अनुसूची-२
			रु. हजारमा
शीर्षक	आ.व. २०७२/७३ कोयथार्थ	आ.व. २०७३/७४ कोसंशोधित अनुमान	आ.व. २०७४/७५ कोलक्ष्य
राजस्व:			
आन्तरिकराजस्व:			
एकिकृत सम्पत्ति कर (घर र जग्गामा एकिकृत रुपमा)			६०
भूमि कर (मालपोत) प्रतिरोपनी			१००
घरवहाल कर			१००
व्यवसाय कर			५०
जडिबुटी तथा वन्यजन्तु कर			२००
विज्ञापन कर			५
मनोरञ्जन कर			१०
वहाल विरोटी शुल्क			५
पार्किङ शुल्क			५
सार्हासिक कार्य शुल्क			५
पर्यटन शुल्क			५
सेवा शुल्क			१००
जम्मा			६४५
राजस्वबाँडफाँड:			
राजस्वबाँडफाँड प्राप्ति (+)			१५००
राजस्वबाँडफाँड हस्तान्तरण (-)			
जम्मा			१५००
अन्यआय:			
साविकस्थानीय निकायबाट हस्तान्तरण भई प्राप्त रकम			१३४
बेरुजुअसुली			
गतवर्षको नगद मौज्दात			४८७४
जम्मा			५००८
अन्तरसरकारी वित्तीय हस्तान्तरण:			
नेपालसरकारबाट प्राप्त अनुदान:			
वित्तीयसमानीकरण अनुदान			१०००००
सशर्तअनुदान			४६०९०
समपूरकअनुदान			
विशेषअनुदान			
जम्मा			१४६०९०
प्रदेशसरकारबाट प्राप्त अनुदान:			
वित्तीयसमानीकरण अनुदान			
सशर्तअनुदान			
समपूरकअनुदान			
विशेषअनुदान			
जम्मा			
अन्यस्थानीय तहबाट प्राप्त अनुदान:			
सशर्तअनुदान			
समपूरकअनुदान			
विशेषअनुदान			
जम्मा			
जनसहभागिता:			
नगदसहभागिता			१०००
श्रमतथा वस्तुगत सहायता			५००
जम्मा			१५००
कुल जम्मा आय			१५४७४३

अनुसूची ३ : व्यय अनुमान

चामे गाउँपालिका
व्यय अनुमान
आ.व. २०७४।७५

अनुसूची-३
रु.हजारमा

शीर्षक	आ.व.२०७२/७३ को यथार्थ	आ.व.२०७३/७४ को संशोधित अनुमान	आ.व.२०७४/७५ को अनुमान	श्रोत					ऋण	जनसहभागिता
				आन्तरिक श्रोत	अन्तर सरकारीवित्तीय हस्तान्तरण			शसर्त		
					नेपाल सरकार	प्रदेश सरकार	स्थानीय तह			
चालु खर्च										
वित्तीयसमानीकरण अनुदान										
कर्मचारी तलव			७६००	३००		७३००				
पदधिकारी तलव			२९२५			२९२५				
बडा बैठक भत्ता			९००			९००				
कार्यपालिका भत्ता			७००			७००				
गाउँसभा भत्ता			४९५			४९५				
बडा बैठक संचालन खर्च			३९०			३९०				
गाउँपालिका बैठक संचालन खर्च			७५०			७५०				
भ्रमण खर्च			२५००			२५००				
पदधिकारी सुविधा			५००			५००				
अन्य सेवा शुल्क परामर्श			९३००			९३००				
विविध			२५००			२५००				
दुर्गम भत्ता			२७००			२७००				
भाडा			३००			३००				
मर्मत सम्भार			९००			९००				
पत्रपत्रिका			३०			३०				
इन्धन			७००			७००				
कार्यालय सञ्चालन			९८००			९८००				
गाउँपालिका तालिम, विभिन्न भेलाकार्यक्रम			८९६			८९६				
अनुदान पुरस्कार			९७५			९७५				
सञ्चार			२५०			२५०				
पोसाक			६००			६००				
महगी			३००			३००				
सा.सु.			९४००			९४००				
धारा विजुली			२००			२००				
स्थानीय निकाय कर्मचारी कल्याणकी कोष			२२			२२				
जगेडाकोष			९८५०			९८५०				
जम्मा			३२६०३	३००		३२३०३				
शसर्त अनुदान										
शिक्षा मन्त्रालय, सिकाई केन्द्र			२००		२००					

	सवेका लागि शिक्षा, प्रावि तथा निमावि शिक्षक त.भ प्रशासनिक खर्च			११११६		११११६				
	माध्यामिक तह, मा.वि शिक्षक त.भ. प्रशासनिक खर्च			२७८६		२७८६				
	विधालय क्षेत्र विकास कार्यक्रम			३८३०		३८३०				
	प्राथमिक स्वास्थ्य सेवा (जनस्वास्थ्य कार्यालय, स्वास्थ्य केन्द्र, चौक तथा उपचौकहरु)			३८९६		३८९६				
	अस्पतालहरु चालु खर्च			१५७३८		१५७३८				
	आयुर्वेद चिकित्सालयहरु र औषधालयहरु			३९५८		३९५८				
	राष्ट्रिय स्वास्थ्य शिक्षा सुचना तथा संचार केन्द्र			९३		९३				
	एकिकृत जिल्ला स्वास्थ्य कार्यक्रम			३८६९		३८६९				
	क्षयरोग नियन्त्रण			६२		६२				
	आयुर्वेद सेवा कार्यक्रम			५४२		५४२				
	जम्मा			४६०९०		४६०९०				
	कुलचालु खर्च			७८६९३	३००	४६०९०	६४६०६			
पूँजिगत खर्च										
	भवननिर्माण			२००००			२००००			
	फर्निचर			३०००			३०००			
	सवारीसाधन			२०००			२०००			
	मेशिनरीऔजार			३३००			३३००			
	सार्वजनिकनिर्माण (पार्क, शौचालय, धारा, विश्रामस्थल)			१०००			१०००			
	पूँजिगतअनुसन्धान तथा परामर्श			२०००			२०००			
	जम्मा			३१३००			३१३००			
	क्षेत्रगत विकास खर्च			४४७५०			४४७५०			
	कुल पूँजिगत खर्च			७६०५०			७६०५०			
	कुल व्यय (चालु र पूँजिगत)			१५४७४३	३००	४६०९०	६४६०६			

अनुसूची ५ : क्षेत्रगत व्यय अनुमान चामे गाउँपालिका
क्षेत्रगत व्यय अनुमान
आ.व २०७४/७५

अनुसूची ५
रु हजारमा

संकेत नं.	शीर्षक	आ.व.२०७२/७३ को यथार्थ	आ.व.२०७३/७४ को संशोधित अनुमान	आ.व.२०७४/७५ को अनुमान	श्रोत					
					आन्तरिक श्रोत	अन्तरसरकारी वित्तीय हस्तान्तरण			ऋण	जनसहभागिता
						नेपाल सरकार	प्रदेशसरकार	स्थानीयतह		
१०	आर्थिकविकास			३८५०						
१०१०	कृषि			२०००						
	कृषि सामग्री मेसिन खरिद (करकुट्टे मेसिन- ३)			६००		५७५				२५
	नमुनास्याउखेती कार्यक्रम (विरुवा वितरण, हेरचाह र भण्डारन तालिम)			५००	४५	४५५				
	तालिम (नर्सरी, टनेलमा, उन्नतपशुपालन, मौरीपालन, तरकारी खेति तालिम)			२००		२००				
	गाउँपालिकाकृषि अनुदान (पशुपालन, डोपिड मेसिन, तारवार)			७००		६५०				५०
१०२०	उद्योग तथावाणिज्य			६००						
	उद्योगवाणिज्य प्रवर्द्धन तथा तालिम कार्यक्रम			२००		२००				
	गाउँपालिकाक्षेत्रमा वस्तु तथा सेवा आपूर्ति व्यावस्थापन समन्वय			१००		१००				
	तुलनात्मकलाभ र प्रतिस्पर्धाका वस्तु विकास र निर्यात प्रवर्द्धन			१००		१००				
	हिमालीक्षेत्र जडिवुटी उत्पादन र प्रशोधन सम्भव्यता			२००		२००				
१०२०	पर्यटन			११००						
	गाउँपालिकापर्यटन प्रवर्द्धन अध्ययन अनुसन्धान			१००	२५	७५				
	तिमाङथान्चोक चामे बैकल्पिक पदमार्ग निर्माण			५००	२५	४५०				२५
	तिमाङलालीगुराँस पार्क निर्माण			५००		४७५				२५
१०४०	सहकारी			१००						
	कृषिसहकारी सस्था विकास कार्यक्रम			१००		१००				
१०५०	वित्तीयक्षेत्र			५०						
	स्थानीयसमूह वित्तीय सशक्तिकरण कार्यक्रम			५०		५०				
२०	सामाजिक विकास			८९५०						
२०१०	शिक्षा			२०००						
	विद्यालयक्षेत्र मर्मत सुधार			१०००	१००	८५०				५०
	आवासियमावि सम्भाव्यता अध्ययन			५००		५००				
	विद्यालय शिक्षा गुणस्तरीयतासुधार कार्यक्रम			५००		४५०				५०
२०२०	स्वास्थ्य			१०००						
	गाउँपालिकासुरक्षित मातृत्व कार्यक्रम			५००		५००				
	गाउँपालिकाएम्बुलेन्स सञ्चालन			५००		४५०				५०
२०३०	खानेपानीतथा सरसफाइ			२२००						

	गाउँपालिकास्वच्छ खानेपानी तथा सरसफाइ तालिम तथा चेतना कार्यक्रम			२००		२००			
	गाउँपालिकाटोल वस्तीमा सरसफाइ तथास्वच्छखानेपानीमा पहुँच कार्यक्रम			५००	४५	४३०			२५
	चामेर माडागुम्बामा चर्पी निर्माण			१५००		१४५०			५०
२०४०	संस्कृतिप्रवर्द्धन			६५०					
	कोतोगुम्बा मर्मत सुधार			३००		२५०			५०
	स्थानीयधर्म संस्कृति प्रवर्द्धन कार्यक्रम, तिमाङ चर्च निर्माण			५०		५०			
	जलदेवीमन्दिर पुनर्निर्माण			५००		४५०			५०
२०५०	खेलकुदतथा मनोरञ्जन			६००					
	गाउँपालिकाखेलकुद साँस्कृतिक सप्ताह कार्यक्रम			६००		७२०			६०
२०६०	लैंगिकसमानता तथा सामाजिक समावेशीकरण			१३००					
	लैंगिकससक्तिकरण(तालिम, सीप विकास, चेतान, क्षमता अभिवृद्धि)			५००		४७०			३०
	महिलासमूह भवन निर्माण			३००		२७५			२५
	गाउँपालिका लक्षित वर्गकल्याणकारी कार्यक्रम			३००		२७५			२५
	गोष्ठी सेमिनारदिवस			२००		२००			
२०७०	सामाजिकसुरक्षा तथा सामाजिक परिचालन			६००					
	गाउँपालिकासामाजिक सुरक्षा कार्यक्रम			३००		३००			
	सामुदायिकविकास कोष			५००		५००			
30	पूर्वाधारविकास			३७६५०					
३०१०	स्थानीयसडक, पुल तथा झोलुङ्गेपुल			६०००					
	छार्ताङजाने मोटरबाटो निर्माण			६००		६००			
	तिमाङदेखि खेलकुद मैदान जाने मोटरबाटो निर्माण			५००		४५०			५०
	थान्चोकडाँडागाउँ गोरेटो बाटो ढलान			२००		२००			
	तिमाङलाटोमराङ मोटरबाटो बाटो निर्माण			५००		५००			
	माडागोरेटोबाटो, त्रिहानघाट कम्पा उण्डिङ			५००		५००			
	छीतपुरजाने मोटरबाटो निर्माण र छोटैर्ने निर्माण			१२००		११५०			५०
	ठाडोलाइनबाट माडा जाने मोटरबाटो निर्माण			१०००		१०००			
	थानचोकदिनदयालु जाने बाटो ढलान			५००		४५०			५०
	तिमाङगौरीथकर विद्यालय जाने बाटो मर्मत			३००		३००			
	जिप्रकाबाटविद्युत कार्यालय जाने मोटरबाटो			५००		५००			
	थान्चोक मोटरबाटो ढलान			२०००		१९५०			५०
३०२०	सिंचाई			१५०					
	गाउँपालिकासिंचाई सुधार कार्यक्रम			१५०		१५०			
३०३०	भवनतथा सहरी विकास			२६६००					
	वडाकार्यालय भवन निर्माण			१००००		१००००			

	गाउँपालिकाभवन निर्माण			१००००		१००००			
	तिमाङथान्चोक चिहानघर निर्माण			१२००		१२००			
	गाउँपालिकाक्षेत्रमा शहरी विकास कार्यक्रम/बीच बजार			१४५०		१४००			५०
	तिमाङ,थान्चोकर चामे आमा समूह भवन कम्पाउण्डिङ, ढुङ्गा छपाउने			१२००		१२००			
	आमासमूह भवन निर्माण तथा शौचालय निर्माण			२२००		२१५०			५०
	तमुआमा समूह भवन निर्माण			५०		५०			
	सार्वजनिक धारा र रेडक्रस शौचालयनिर्माण			५००		५००			
३०४०	उर्जा, लघु तथासाना जलविद्युत (वैकल्पिक उर्जा समेत)			२२००					
	तिमाङचामे लघु जलविद्युत पावर हाउस मर्मत संरक्षण			१०००		१०००			
	चामे कुलो मर्मत, गोरेटो बाटो मर्मत			५००		४७०			३०
	चामेपारी विद्युत लाइन विस्तार			७००		७००			
३०५०	सञ्चार			७००					
	गाउँपालिकाक्षेत्र टेलिफोन तथा इन्टरनेट सुधार, विस्तार			२००		२००			
	गाउँपालिका एकिकृत सूचना केन्द्रसञ्चालन			२००		२००			
	गाउँपालिका कार्यालय र वडाकार्यालयमा टेलिफोन र इन्टरनेट जडान			३००		३००			
४०	वातावरण तथा विपद व्यवस्थापन			१०३००					
४०१०	वनतथा भू-संरक्षण			५००					
	गाउँपालिकाक्षेत्र भू-संरक्षण कार्यक्रम			३००		२७५			२५
	गाउँपालिकाक्षेत्र वृक्षारोपण कार्यक्रम			२००		१७५			२५
४०२०	जलाधारसंरक्षण			२०००					
	चामेतातोपानी संरक्षण तथा विस्तार			१५००		१४५०			५०
	गाउँपालिकाक्षेत्र जलाधार संरक्षण कार्यक्रम			५००	६०	४००			४०
४०३०	वातावरणसंरक्षण, जलवायु परिवर्तन			१००					
	वातावरणसंरक्षण, जलवायु परिवर्तन जनचेतना कार्यक्रम			१००		१००			
४०४०	फोहरमैलातथा ढल व्यवस्थापन			२५००					
	गाउँपालिकाक्षेत्रका सबै वस्तीमा फोहरमैला र ढल व्यवस्थापन योजना			१०००		९६०			४०
	थान्चोकढल व्यवस्थापन			१५००		१४५०			५०
४०५०	जलउत्पन्नप्रकोप नियन्त्रण			४७००					
	तिमाङवस्ती संरक्षण तटवन्ध निर्माण			७००		६५०			५०
	थान्चोकवस्ती संरक्षण तटवन्ध निर्माण			७००		६५०			५०
	छितपुरवस्ती संरक्षण तटवन्ध निर्माण			५००		४७०			३०
	तिर्चुङ्गधन्दावस्ती संरक्षण तटवन्ध निर्माण			७००		६५०			५०
	नयाँबजारवस्ती संरक्षण तटवन्ध निर्माण			७००		६५०			५०
	तातोपानीजाने बाटो संरक्षण तटवन्ध निर्माण			७००		६५०			५०

	चामेठाडो लाइन वस्ती संरक्षण तटवन्ध निर्माण			७००		६५०				५०
४०६०	विपदव्यवस्थापन			५००						
	विपदव्यवस्थापन कोष			५००		५००				
५०	संस्थागत विकास, सेवा प्रवाह र सुशासन			५०००						
५०१०	सामान्यसेवा			१०००						
	गाउँपालिकाघुम्ती सेवा			२००		२००				
	नागरिकको गुनासो सुनुवाइ संयन्त्र निर्माण			१००		१००				
	गाउँपालिकासेवा प्रवाह पद्धति सुधार तथा क्षमता विकास			२००		२००				
	गाउँपालिकासेवा प्रवाह पूर्वाधार विकास			५००		५००				
५०२०	सुरक्षाव्यवस्थापन			२००						
	गाउँपालिकाएकिकृत सुरक्षा संयन्त्र निर्माण तथा सञ्चालन			२००		२००				
५०३०	सूचनाप्रविधि			९५०						
	गाउँपालिकातथा वडा कार्यालय सफ्टवेयर निर्माण			४००		४००				
	गाउँपालिकासेवा प्रवाह चौ.समिक्षा तथा सूचना प्रवाह(बुलेटीन प्रकाशन)			२५०		२५०				
	गाउँपालिकावेबसाइट निर्माण, डकुमेन्ट्री आदि निर्माण			३००		३००				
५०४०	पञ्चिकरणव्यवस्थापन			३००						
	पञ्चिकरणसफ्टवेयर			२००		२००				
	पञ्चिकरणव्यवस्थापन कार्यक्रम			१००		१००				
५०५०	स्थानीयतथ्याङ्क संकलन र अभिलेख व्यवस्थापन			९५०						
	वडातथ्याङ्क संकलन तथा प्रोफाइल निर्माण, गाउँपालिका प्रोफाइल निर्माण			४५०		४५०				
	गाउँपालिकाकानून संग्रह, आवधिक योजना तथा अन्य प्रकाशन			४००		४००				
	गाउँपालिकातथ्याङ्क सफ्टकपी अभिलेख व्यवस्थापन			१००		१००				
५०६०	सुशासनप्रवर्द्धन			८००						
	सुशासनप्रवर्द्धन सम्बन्धी अन्तरक्रिया कार्यक्रम			२००		२००				
	जनताको घरदैलोमा जनप्रतिनिधि कार्यक्रम			२००		२००				
	सार्वजनिकसुनुवाइ कार्यक्रम			४००		४००				
५०७०	अनुसन्धानतथा विकास			४००						
	स्थानीय तह शासन सञ्चालन रप्रवर्द्धन सम्बन्धी कार्यक्रम			१००		१००				
	स्थानीय राजस्वस्रोत अनुमान तथा प्रवर्द्धन अध्ययन			३००		३००				
५०८०	अन्यत्रवर्गिकृत नभएको			४००						
	विविधकार्य			४००	४५	३५५				
	जम्मा			६५७५०	३४५	६३९०५				१५००